

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávnenej **P.**, so sídlom v B., proti povinnému **J. R.**, bývajúcemu v B., o **952 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 36 Er 640/2004, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 21. augusta 2007, sp.zn. 16 CoE 5/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V uznesením z 8. decembra 2006 č.k. 36 Er 640/2004-91 doplnil uznesenie Okresného súdu Bratislava V z 18. mája 2006 č.k. 36 Er 640/2004-68 o výrok, ktorým vo zvyšnej časti zamietol návrh povinného na zastavenie exekúcie. Rozhodol tak podľa § 166 a § 251 ods. 4 O.s.p. s odôvodnením, že predchádzajúcim uznesením nerozhodol o celom návrhu povinného na zastavenie exekúcie, keď zastavil exekúciu v časti istiny vo výške 28 680,-- Sk podľa § 57 ods. 1 písm. f/ a § 57 ods. 3 Exekučného poriadku z dôvodu, že v tejto časti zaniklo splnením právo priznané exekučným titulom, avšak opomenul návrh povinného na zastavenie exekúcie zo 6. júla 2006 vo zvyšnej časti zamietnuť ako neopodstatnený.

Na odvolanie povinného Krajský súd v Bratislave uznesením z 21. augusta 2007 sp.zn. 16 CoE 5/2007 zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že exekúciu zastavil celkom. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v danom prípade je nesporné, že v prípade splnomocnenia udeleného dlžníkom Mgr. T. K. na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu sa jedná o hmotnoprávne zastúpenie podľa § 22 Občianskeho zákonníka a nie o zastúpenie procesné podľa § 24 a nasl. O.s.p. Poukázal na to, že podľa tohto ustanovenia je zástupcom ten, kto je oprávnený konať za iného v jeho mene. Zo zastúpenia

vznikajú práva a povinnosti priamo zastúpenému. V súlade s § 31 Občianskeho zákonníka sa možno pri právnom úkone dať zastúpiť tak fyzickou ako i právnickou osobou. Odvolací súd mal za to, že v danom prípade zástupca – Mgr. T. K. musí konať podľa § 24 Občianskeho zákonníka osobne, ďalšieho zástupcu si môže ustanoviť len za podmienky, že je to právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté. Odvolací súd poukázal na to, že zo splnomocnenia udeleného v zmluve o úvere Mgr. T. K. nevyplýva, že by dlžník umožnil ustanoviť si ďalšieho zástupcu a táto možnosť nevyplýva ani z hmotnoprávneho predpisu. Odvolací súd uviedol, že notársku zápisnicu podpísala osoba za dlžníka, ktorá na tento úkon nebola splnomocnená. Podľa názoru odvolacieho súdu predložená notárska zápisnica nie je spôsobilým exekučným titulom.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie oprávnená. Navrhla zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Dovolateľka namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté vadou podľa § 237 písm. d/ O.s.p. Poukázala na skutočnosť, že vo veci súladnosti už raz bolo právoplatne rozhodnuté, a preto sa oprávnená nestotožňuje s rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorým ***opätovne skúmal súladnosť a následne rozhodol o zastavení exekúcie celkom z dôvodu nesúladnosti exekučného titulu.*** Týmto oprávnená poukazuje na to, že v danom prípade ide o prekážku už raz rozhodnutej veci v zmysle § 159 ods. 3 O.s.p.

Povinný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že je nehoráznosťou, že sa táto inštitúcia odvolala voči uzneseniu odvolacieho súdu. Uviedol, že ide o úžernícku spoločnosť, ktorá využíva tieseň občanov, ktorým poskytuje krátkodobé úvery s úžerníckym úrokom. Poukázal na to, že nesplnomocnil žiadneho advokáta, aby ho zastupoval v jeho neprospech a nebol u žiadneho notára na overenie jeho podpisu. Navrhoval, aby dovolací súd potvrdil rozhodnutie odvolacieho súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 O.s.p.). V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Pretože dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uvedených uznesení, je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa § 239 ods. 1, 2 nepripúšťa.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté vadou vymenovanou v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou v § 237 O.s.p., ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonom ustanovení skutočne trpí. Dovolateľka v danej veci vady v zmysle § 237 písm. a/ až c/, e/, f/, g/ O.s.p. nenamietala a vady v zmysle § 237 písm. a/ až c/, e/, f/, g/ O.s.p. nevyšli najavo ani v dovolacom konaní.

So zreteľom na oprávnenou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania, sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia dovolateľky, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.).

Ustanovenie § 159 ods. 3 O.s.p. ustanovuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej teda bráni tomu, aby vec, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté, bola znovu prejednávaná. V zmysle tohto zákonného ustanovenia ide o rovnakú (tú istú) vec vtedy, ak ide v novom konaní o ten istý nárok alebo stav, v ktorom bolo už právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka toho istého predmetu konania a tých istých účastníkov. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený, t.j. o nárok založený na rovnakom právnom dôvode a vyplývajúci z rovnakých skutkových okolností. Pre posúdenie, či je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci, nie je významné, ako bol skutok, ktorý bol predmetom konania, posúdený po právnej stránke. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, keď bol skutok súdom posúdený po právnej stránke nesprávne alebo neúplne. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je samo osebe významné, ako majú tí istí účastníci v rôznych konaniach rozdielne procesné postavenie (napr. ak v jednom konaní vystupujú ako žalovaní a v druhom ako žalobcovia). Tých istých účastníkov sa konanie týka aj vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právni nástupcovia (z dôvodu singularnej alebo univerzálnej sukcesie) účastníkov, ktorí sú (boli) účastníkmi už skončeného konania.

V predmetnej veci sa nejedná o vec rozsúdenú. Rozsúdená vec by bola vtedy, ak by existovalo iné rozhodnutie krajského súdu, ktoré by už rozhodlo inak v predmetnej veci, v konkrétnom konaní, ktoré sa viedlo na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 36 Er 640/2004 teda že by existovali dve rozhodnutia. Z uvedených dôvodov námietka dovolateľky v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p. je nedôvodná.

Námietka dovolateľky, že vo veci súladnosti už raz bolo právoplatne rozhodnuté a preto sa oprávnená nestotožňuje s rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorým opätovne skúmal súladnosť a následne rozhodoval o zastavení exekúcie celkom z dôvodu nesúladnosti exekučného titulu je preto neopodstatnená.

Povinnosťou súdu je v každom štádiu vedenia exekúcie prihliadnuť na to, či existujú formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie. Nevyhnutným predpokladom na vedenie exekúcie voči povinnému je existencia spôsobilého exekučného titulu

(§ 41 Exekučného poriadku). Exekučný súd v rozsahu jemu danej prieskumnej činnosti (či je exekučný titul vydaný orgánom oprávneným na jeho vydanie, či je exekučný titul materiálne a formálne vykonateľný a či sú oprávnený a povinný vecne legitimovaní) skúma exekučný titul pri rozhodovaní o žiadosti exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44), na prípadnú námietku povinného proti exekúcii (§ 50) a taktiež na prípadný návrh povinného na odklad či zastavenie exekúcie (§ 58). ***Súd môže zároveň v tomto rozsahu skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania (t.j. v každom štádiu konania na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu) a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti, musí nezákonne vedenú exekúciu aj bez návrhu zastaviť.***

Podstatnou a z hľadiska posúdenia správnosti úvahy odvolacieho súdu relevantnou skutočnosťou je, že splnomocnenie, ktoré udelil povinný v zmluve o úvere, je koncipované široko a všeobecne. Povinný splnomocnil tretiu osobu, aby v jeho mene uznala záväzok, ktorého konkrétnu výšku nebolo možné predpokladať. Tým sa povinný vzdal svojho práva uznať alebo neuznať prípadný záväzok, ktorý vznikne či nevznikne v budúcnosti. Povinnému bolo už v tom čase, kedy ešte záväzok v zmysle určitého a konkrétneho dlhu neexistoval, odňaté právo namietat výšku „uznaného“ dlhu v čase uznania, pretože neistý záväzok v budúcnosti nie je dostatočne určitý a určiteľný, navyše nemožno ani predpokladať, či určité právne významné okolnosti (omeškanie dlžníka a v akom rozsahu) vôbec v budúcnosti nastanú. Pretože splnomocnenie koncipované tak, ako je obsiahnuté v zmluve o úvere vytvára široký priestor pre konanie a právne úkony splnomocnenca, správne ho odvolací súd považoval za neplatné. Odvolací súd poukázal aj na rozpor záujmov povinného a „ním zvoleného“ zástupcu s poukazom na ustanovenie § 22 Občianskeho zákonníka, s čím sa dovolací takisto v plnom rozsahu stotožňuje. Okrem už konštatovaných väd „udeleného“ plnomocnenstva na dôvažok je potrebné spomenúť i zásadnú skutočnosť, že povinného zmluvná voľnosť pri „zvolení“ si splnomocneného zástupcu bola zjavne obmedzená natoľko, že pri nožnej jedinej variante konkrétneho mena zástupcu vyplývajúcej a zakomponovanej priamo do predtlaču už vopred pripravenej zmluvy o úvere, nemožno o jeho slobodnej vôli pri zvolení si zástupcu vôbec hovoriť. Tým je spochybnený základný predpoklad pri udelení plnej moci, teda to, že splnomocnenec bude hájiť záujem povinného ako aj slobodná voľba pri výbere svojho splnomocnenca. Pokiaľ teda plnomocnenstvo udelené platne nebolo, nemohli z neskorších právnych úkonov uskutočnených „splnomocneným zástupcom“ v mene splnomocniteľa nadobudnúť právne účinky pre osobu v mene ktorej „konala“. Ak teda

z neplatne udeleného plnomocenstva nevyplynuli právne účinky vykonaného právneho úkonu v mene povinného, ani predložená notárska zápisnica nemôže byť exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenej voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohla v rámci exekúcie domáhať.

Dovolací súd na vyššie uvedené poukazuje a stotožňuje so skutkovými ako aj právnymi závermi odvolacieho súdu.

So zreteľom na uvedené dovolanie oprávnenej smerujúce proti správne mu rozsudku odvolacieho súdu zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V dovolacom konaní nebola oprávnená úspešná a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo povinnému (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal povinnému náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. decembra 2011

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová